

Naša SKUPNOST

glasilo szdl ljubljana moste-polje

XIII. LETNIK Št. 11
NOVEMBER 1972
BREZPLAČNO

SE O POBRATENJU Z BILEČO

Bratstvo, skovano v skupnem boju

V zadnji številki Naše skupnosti smo poročali, da sta občini Ljubljana Moste-Polje in Bileča sklenili sporazum o pobratenju. Ob tej priložnosti je na svečani seji občinske skupščine Bileča v imenu moščanske delegacije spregovoril predsednik občinske skupščine Polde Maček. Njegov pozdravni govor v celoti objavljamo.

Bralce obveščamo, da bo 1. novembra prispela iz občine Bileča v Moste na obisk uradna delegacija, ki bo z zastopniki občinske skupščine Moste-Polje nadaljevala že začete pogovore o dvostranskem sodelovanju. O tem bomo obširneje poročali v naslednji številki Naše skupnosti.

Tovariši in tovarišice, tovariši predsednik!

S podpisom sporazuma o pobratenju občine Bileča in Ljubljana Moste-Polje zaključujemo plodne razgovore, ki nas zadržujejo, da navežemo čvrste prijateljske zveze, izmenjamo izkušnje in spoznamo drug drugega.

Cilj naših prizadevanj pa je mnogo širši: sporazum in res-

nično iskrene želje naj obrode koristne rezultate v medsebojni izmenjavi izkušenj, v spoznavanju ljudi med seboj, v vrednotenju preteklosti in rezultatov po-vojnih naporov za hitrejši razvoj in boljše življenje občanov obeh občin.

Cepav smo danes prvič v vašem mestu, Bileča tako občanom naše občine kot Ljubljane in vse Slovenije ni neznana. Na-

sprotno, dobro poznamo njeno predvojno zgodovino in revolucionarno preteklost. Poznamo tudi vaše povojne napore v socialistični izgradnji v korist delovnih ljudi vaše občine in republike.

Leta 1940 je postala Bileča znana širom po Sloveniji in Jugoslaviji tudi po tem, da je

(Nadaljevanje na 4. strani)

Z jesenjo nove cene v vrtcih

Gremo se diferenciacijo

DRUŽINE Z MANJ KOT 600 DINARJI DOHODKA NA DRUŽINSKEGA ČLANA NAJ BI ZA DOJENČKE PRISPEVALE DO 275 DINARJEV, ZA PREDŠOLSKO OTROKE PA 208,50 DINARJEV – ANALIZA JE POKAZALA, DA JE NAJVEČ OTROK V VRTCIH IZ DRUŽIN Z NIZJIMI DOHODKI

Zbori volivcev so ob uvedbi samoprispevka v Ljubljani zahtevali tudi poenotene kriterije za sprejem otrok v varstvo in uvajanje popoldanskih oddelkov v vzgojno-varstvenih zavodih, prav tako pa tudi tako imenovane diferencirane cene v vrtcih. To pomeni, da naj tisti, ki ima več, tudi več prispeva, oni z majhnimi dohodki in z več otroki pa manj.

Že skoraj leto dni v Ljubljani intenzivno razpravljamo prav o teh različnih cenah. Temeljna izobraževalna skupnost je izdelala več različnih predlogov. Za uresničevanje vsakega od njih so potrebna poleg rednih tudi dodatna družbena sredstva. Ljubljana se je enotno odločila, da bo podprla tretjo različico, po kateri naj v prihodnje občani, ki imajo več kot 1.500 dinarjev na družinskega člana, plačujejo poleg celotnega varstva tudi del vzgoje. Po podatkih, ki jih je zbrala TIS, bi bilo treba po tem predlogu dodati k oskrbnini za 4866 otrok 10 do 20 odstotkov ekonomske oskrbne cene, okoli 1350 otrok naj bi plačevalo 50 odstotkov ekonomske cene, 1000 otrok pa bi plačevalo 60 do 70 odstotkov.

ZA DOJENČKA
551 DINARJEV

Povedati moramo, da se cene v varstvu do 1. septembra v Ljubljani niso spremenile, četudi je prišlo do nekajkratnih zvišanj osnovnih življenjskih stroškov. Izgube v zavodih so sprito tega naraščale. Šele septembra so se v Ljubljani dogovorili, naj poslej plačujejo starši akontacije na predvidene nove, diferencirane cene.

Tako naj bi starši prispevali nekaj za vzgojno osebo, za regres in izobraževanje, stroške prehrane in njene priprave, amortizacijo kuhinjske opreme, administrativno osebo, za snailke in druge materialne stroške. Najvišja možna ekonomska cena naj bi bila 880 dinarjev za dojenčka, za predšolske otroke pa 600 dinar-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Gneča v domovih

V občini Moste-Polje postaja problem domov za ostarele in onemogle občane vse bolj pereč. Mnogi starejši občani morajo sedaj bivati v domovih, kjer so prej živeli.

Komisija za programiranje družbene skrbi za starejše občane pri skupščini mesta Ljubljana je že lani izdelala in dala v javno razpravo program družbene skrbi za starejše ljudi v Ljubljani. Ta program predvideva, da bi bilo nujno potrebno v občini Moste-Polje zgraditi kar štiri domove za približno 700 občanov; samo ob Litjski cesti je predvidena lokacija za gradnjo dveh domov za ostarele in onemogle.

Vsi domovi v Ljubljani so namreč vedno zasedeni, tako da živi 400 Ljubljančanov v domovih počitka zunaj Ljubljane.

ANTON ZRNEC

TEMELJNI KAMEN ZA NOVO ŠPORTNO DVORANO – Predsednik občinske skupščine Polde Maček je bil (sodeč po veselih obrazih na naši sliki), spretno nespreten, ko je polagal temeljni kamen za novo športno dvorano na Kodeljevem.

V ŠPORTNEM PARKU NA KODELJEVEM BO ZRASLA NOVA ŠPORTNA DVORANA

Pod novo streho rekreacija tudi pozimi

Nova športna dvorana v parku na Kodeljevem je bila že dlje časa programska zadolžitev sklada za financiranje družbenega standarda v moščanski občini. Gradbeni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki sklada ter družbenih in telesnokulturnih organizacij, je že začel z delom. Bodoča športna dvorana bo razširila družbeno, rekreativno in športno življenje v občini tudi na zimse mesece, s čimer bo zagotovljena kontinuirana dejavnost vseh delovnih kolektivov, ki se za rekreacijo zanimajo.

Nova dvorana ne bo namenjena samo športnemu delovanju, ampak tudi množičnim kulturnim manifestacijam, saj bo na 2400 kvadratnih metrih 1500 sedežev, oziroma 2500 stojišč. S treh strani bodo tribune za gledalce. Objekt bodo igradili v dveh fazah. Najprej

dvorano s streho, kar jim bo morda že letos uspelo, kasneje pomožne objekte in v prizidku še manjšo ogrevalno dvorano. V letu 1975 oziroma 1976 bo ta objekt v celoti dograjen.

Projektant je inž. Marjan Božič, izvajalec pa Slovenija ceste. Dokončne cene objekta ni mo-

goče napovedati, prva faza pa bo po sedanjih ocenah veljala okoli 3,5 novega milijona.

Dvorana bo povsem vkompoinirana med obstoječe objekte v športnem parku in seveda k najlepšemu obstoječemu objektu – gradu. Sredstva za gradnjo so prispevali delovni kolektivi in občina. Tudi grad bo posledje rekreacijski objekt: stari in onemogli, katerim je bil do sedaj dom, se bodo preselili na Tabor, grad pa bodo vzela v upravljanje gostinska podjetja in ga predelala v hotel.

M. D.

Skromen odziv na anketo

SPOŠTOVANI BRALCI!

V zadnji številki Naše skupnosti smo objavili anketo in vam obljubili, da bomo rezultate le-te objavili takoj v naslednji številki. Žal moramo ugotoviti, da je bil odziv na anketo več kot skromen, saj je na uredništvo do roka prispelo le 15 odgovorov, in še ti so bili večinoma od ljudi, ki so tudi sicer zelo aktivni v družbeno-političnem življenju naše občine. Ne vemo, kje tičijo vzroki za tako skromen odziv, prav gotovo pa je anketa zgovoren kazalec za nekakšno pasivnost in mrtvilo, ki vladata na terenu.

Menimo, da 15 anketnih lističev ne more prezentirati vzorca, ki naj bi bil podlaga za globlje analize in raziskave v tej smeri, saj je razmerje 16.000 bralcev nasproti 15 izpolnjenim anketnim lističem NENORMALNO. Zato bomo skušali bralcem odgovoriti samo na nekatera bistvena vprašanja, ki so jih sprožili anketiranci. Eden od njih meni, da bi moral uredniški odbor kot dober poznavalec družbenih problemov v občini posvetiti več pozornosti preverjanju resničnosti objavljenih člankov ter po potrebi korigirati podatke oziroma pri spornih zadevah objaviti točne odgovore, kot to dela dnevno časopisje. Naj tako povemo, da tudi dnevno časopisje tega ne dela kda ve kako vestno, čeprav delajo tam profesionalni novinarji in je zato večkrat deležno graje.

Po zakonu o tisku in v skladu z novinarskim kodeksom prevzema avtor tudi moralno in drugo odgovornost za resničnost objavljenega prispevka in velja imeti v piščočega človeka zaupanje, kajti človek je naša največja vrednota. Težko bi bilo namreč tudi ob našem amaterskem uredniškem odboru preverjati vsako pisanje in – tako ne dela nobena novinarska hiša. Če pa naši bralci menijo, da so navedbe v posameznih prispevkih dvomljive ali celo netočne, imajo vse možnosti, da naslovijo na uredništvo pisma, mnenja, stališča ipd. Njihove kritične pripombe bomo z veseljem objavili.

Več anketirancev predlaga, naj bi glasilo Naša skupnost tiskali na boljšem papirju in da so črke majhne. Kar zadeva papir, ne moremo spremeniti ničesar, ker tiskamo časopis v tiskarni Ljudske pravice na rotacijskem stroju in na prav takem papirju. Glede črk pa menimo, da so čitljive. Takšne črke uporabljata tudi Dnevnik in Nedeljski – drugi pri nakladi 200.000 izvodov. Izbor črk je sicer skromnejši kot pri knjigotisku, je pa – upamo – še kar zadovoljiv.

Neki anketiraneec meni, da bi morali na straneh Naše skupnosti bolj izražati stališča baze – ljudi v krajevni skupnosti. S tem popolnoma soglašata tudi uredništvo. Toda od takih ugotovitev, ki so stare prav toliko, kolikor je stara Naša skupnost, pa do realizacije tega je dolga pot. Za uresničevanje tega niso dovolj samo prizadevanja uredniškega odbora, pač pa v enaki meri tudi prizadevanja vseh krajevnih dejavnikov in bralcev. Ne kaže pa zanikati dejstva, da sorazmerno dosti pišemo o tako imenovanih malih ljudeh iz baze.

Predlog, naj bi Naša skupnost čimprej postala štirinajstdnevnik, je zaenkrat neizvedljiv, kajti to bi zahtevalo še enkrat več sredstev, ki pa jih že tako hudo obremenjen občinski proračun nima. Zavedamo se, da naše pisanje ni vedno dovolj pestro, pretehtano, aktualno in poglobljeno (kot nam očita neki anketiraneec); premalo je neposrednega poročanja in polemičnega dialoga s sej svetov, komisij ipd. Toda računati je treba s tem, da so naša sredstva – in potemtakem tudi možnosti dokaj omejene. Če bi hoteli uresničiti povsem umestno in dobronamerno zamisel tega anketiranca, potem bi potrebovali tudi vsaj dva poklica novinarja. To pa pomeni, da bi bila letna dotacija krepko obremenjena. Res je tudi, da smo včasih lažjimi, če ne že kar preveč razkošni: na vsakem sestanku bi želeli imeti poklicnega novinarja, čeprav bi lahko vsakdo od navzočih za Našo skupnost napisal kratko poročilo o sestanku, seji ipd. Za naše občinske razmere si ne smemo in ne moremo privoščiti takega razkošja.

Zanimiv je predlog anketiranca, ki meni, naj bi celo časopisno stran posvetili javnim tribunam o najrazličnejših problemih; tu naj bi konfrontirali stališča odgovornih dejavnikov in bralcev. Uredniški odbor bo ta predlog proučil in ocenil možnosti za uresničitev. Želja nekega anketiranca, naj bi v vsaki številki objavili reportažni zapis o delu in življenju ljudi v posameznih krajih naše občine, že uresničujemo. Tistemu bralcu, ki nam v anketi očita, češ da premalo pišemo o življenju in delu mladih v delovnih organizacijah in na terenu, sporočamo, da smo odprli kotichek za mlade, v katerega bodo samo mladi tudi pisali in ga tudi sami urejali. Od njihove prizadevnosti je odvisno, ali bo kotichek zanimiv.

Graja, da premalo pišemo iz bolj oddaljenih krajev občine in vse preveč o Mostah, ni utemeljena. Vsa naša prizadevanja so usmerjena v to, da bi bilo čimveč vesti iz različnih krajev naše občine, ne samo iz Most. Najboljši dokaz za to je zadnja stran, kjer objavljamo novice iz naših krajev. Če je teh novic še vedno malo, ni kriv samo uredniški odbor, marveč tudi krajevni dejavniki in tudi bralci sami. Zavedati se namreč moramo, da skrb in odgovornost za dober časopis, kakršen naj bi bil Naša skupnost, ne ležita samo na uredništvu, marveč posredno zadeva tudi vse bralce. Skromna odmevnost na anketo pa žal priča o tem, da ta skrb zaenkrat ni najboljša.

FRANCE FAJDIGA

Ob dnevu mrtvih

SPOMINSKE SLOVESNOSTI OB DNEVU MRTVIH

Kot vsako leto se bodo tudi ob letošnjem Dnevu mrtvih v občini Moste-Polje zvrstile številne komemoracije. Spomnili se bomo umrlih svojcev, padlih borcev aktivistov in žrtev fašističnega nasilja. Ob tej priložnosti naj ponovno opozorimo krajevne organizacije SZDL, Zveze borcev in vse druge krajevne dejavnike, da bi bilo prav, če bi uredili tudi vse morebitne zapuščene in neurejene grobove, spominska obeležja in spomenike za katere vemo, da jih nihče ne ureja.

Spominske slovesnosti bodo v naši občini potekale po naslednjem: Krajevne organizacije Zveze botcev Kodeljevo v ponedeljek 30. oktobra ob 16.00 uri pri spomeniku NOB, Jana Husa.

Krajevna organizacija ZB Zalog 1. novembra ob 9.00 uri pri spomeniku pred zadružnim domom.

Krajevna organizacija ZB Zelena jama v ponedeljek, 30. oktobra ob 16.00 uri pri spomeniku NOB v Središki ulici.

Krajevna organizacija ZB Zgornji Kašelj v sredo, 1. novembra ob 8.00 uri pri spominskih ploščah – dom družbenih organizacij Zg. Kašelj.

Komemoracija na Urhu bo v sredo, 1. novembra ob 10. uri.

O UČNIH USPEHIH OSNOVNIH ŠOL OBČINE LJUBLJANA MOSTE-POLJE
V ŠOLSKEM LETU 1971/72

VELIKO ČASA NA POTI

NAJBOLJŠA OSNOVNA ŠOLA KETTEJA IN MURNA – POPRAVNIH IZPITOV
NI OPRAVILO 52 UČENCEV – ANGLEŠČINA IN MATEMATIKA ŠE VEDNO
NAJBOLJ TRD OREH

V preteklem šolskem letu so bile v občini Moste 3 samostojne, 2 centralni in 11 podružničnih šol. Vse te šole so imele 173 oddelkov, in sicer 105 oddelkov razredne in 68 oddelkov predmetne stopnje. V 13 oddelkih podružničnih šol – so bili učenci deležni nepopolnega ali kombiniranega pouka, to je 4,5 % vseh učencev v občini. Z vseh teh podružničnih šol obiskujejo učenci matično šolo po končanem 4. razredu. Takšnih oddelkov ima največ osnovna šola Polje. Osnovno šolo Polje obiskuje 1.347 učencev, od tega se jih kar 265 vozi v šolo. Šola ima sicer organiziran prevoz učencev, kljub temu pa to dokaj negativno vpliva na učne uspehe, posebno zato, ker porabijo ti učenci veliko časa za dnevna potovanja v šolo in domov. 68,5 % teh učencev se vozi v šolo z avtobusi, 16,8 % s kolesi in 15,2 % z vlakci. Ti učenci so istočasno eden od vzrokov, da ima osnovna šola Polje najslabši učni uspeh v občini (94,8 %).

Poleg drugega je še vedno živ problem pouka na višji stopnji v dveh podružnicah (Janče in Križevska vas). S teh podružničnih šol ni mogoče prevažati učencev v matično šolo prav zaradi terenskih težav. Zato imajo učenci na teh šolah predmetni pouk, ki pa ne ustreza zahtevam osnovne šole (kombiniran pouk na višji stopnji). Ta problem bi lahko uredili le z internatsko ureditvijo ob matični šoli.

Učni uspeh po popravnihih izpitih v preteklem letu se je izboljšal v primerjavi s šolskim letom 1970/71 za 5 %, kar je kljub težavam kar lep uspeh. Najboljši učni uspeh v občini je dosegla osnovna šola Ketteja in Murna: na tej šoli je izdelalo 97,9 % učencev. Za njo so se zvrstile osnovna šola Jožeta Moškriča s 97,5 %, šola Vide Pregarc s 96,9 %, Sostro s 96,3 % in Polje s 94,8 %. Na koncu preteklega šolskega leta je končalo razred brez negativne ocene 4.750 učencev, 47 učencev nižje stopnje je napredovalo z negativno oceno, 234 učencev je imelo popravne izpite. V junijemskem roku ni izdelalo razreda 99 učencev. Od 234 učencev, ki so imeli popravne izpite, se je k izpitu prijavilo 237 učencev, uspešno pa jih je opravilo 185 učencev. Popravnihih izpitov ni opravilo 52 učencev. Največ učencev je padlo iz angleškega jezika (19), iz Matematike 21, zemljepisa in zgodovine po 14 itd. Učitelji v vseh šolah občine so učencem, ki so počasneje napredovali, po zakonu nudili dopolnilni pouk. Zanj so porabili 8.158 ur. Največ teh ur je bilo na osnovni šoli Jožeta Moškriča (2.167), v 5. razredu zaradi prehoda z razredne na predmetne stopnje. Na učence, ki so se prijavili na popravne izpite, je bilo porabljenih 458 ur; obiskalo jih je 230 učencev, ki so potem opravljali popravne izpite iz enega ali dveh predmetov. V preteklem šolskem letu so učiteljski kolektivi posvetili več skrbi tudi nadarjenim učencem in zanje organizirali 726 ur dodatnega pouka iz matematike, angleščine in materinske. Te ure dodatnega pouka je obiskovalo kar 328 učencev.

Osip v osnovni šoli je še vedno odprt problem – tudi v občini Moste. Iz leta v leto se sicer zmanjšuje, vendar je to zmanjševanje zelo počasno. V preteklem letu je osmi

razred končalo le 80,8 % te generacije – osip je bil torej 19,2 %. Ti učenci so končali svojo učno obveznost v 5., 6. ali 7. razredu. Največ jih je končalo obveznost v 7. raz-

redu (80 učencev). Če osip primerjamo s preteklimi šolskimi leti, lahko ugotovimo, da se postopoma zmanjšuje. To je razvidno iz naslednje razpredelnice:

1969/70		1970/71		1971/72	
uspeh	osip	uspeh	osip	uspeh	osip
94,9 %	19,5 %	91,4 %	20,7 %	96,7 %	19,2 %

Vzroki za osip učencev so zelo kompleksni in so objektivne in subjektivne narave. Obe vrsti vzrokov se zelo medsebojno prepletata in kot celota vplivata na vzgojno-izobraževalne rezultate učencev. V prvi vrsti je treba izboljšati učne metode in hitreje prehajati od frontalnih oblik dela k skupnim in individualnim; to je že dokaj dobro doseženo pri pouku matematike v 1. razredu osnovne šole. Sedaj uvajamo MOM V 2. razred in vsako naslednje šolsko leto bo tako v naslednjem razredu. Odprava subjektivnih vzrokov učnih uspehov je odvisna v prvi vrsti od šole in učiteljskega kolektiva, objektivni vzroki pa od ustanovitelj.

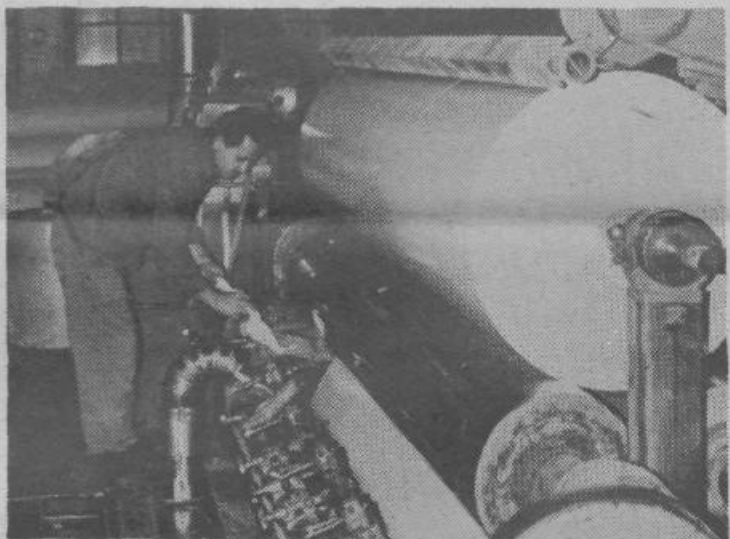
Male šole bodo tudi zelo pozitivno vplivale na zmanjšanje osipa, zlasti če bomo omogočili šolam, da v

malo šolo zajamejo vse 6-letne otroke v to pripravo na redno šolo. Delo teh šol bo bistveno uspešnejše, če bomo omogočili podaljšanje priprave teh otrok za pouk od dosedanjih 70 na 100 ur letno.

Poleg teh je še veliko drugih dejavnikov, ki bi lahko pozitivno vplivali na izboljšanje učnih uspehov (izboljšanje učnega načrta, objektivnejše ocenjevanje, kvalitetnejše podaljšano bivanje, boljše prostovoljne dejavnosti itd.). Vse to zahteva pa od ustanovitelja tudi več sredstev.

Pri vsem tem pa je še vedno zelo važen dejavnik učitelj, ki se mora sprijeti usposabljanje in svoje znanje nenehno vsestransko izpopolnjevati. Zavod za šolstvo že organizira razne seminarje in aktivne ter usposablja učitelje za te naloge.

Poročilo sestavil:
VESELIN PERIČ
ped. svet.

Delavca ne zanima samo delo, katerega opravlja, marveč tudi to, kaj se v kolektivu dogaja. Še posebej mu ni všeeno kako opravljajo svoje delo tisti, ki jih je volil v samoupravne organe. Na fotografiji vidimo vevškega papirničarja ob stroju za vzdolžno rezanje papirja

IZ LJUDSKE TEHNIKE

MOŠČAN, DRŽAVNI PRVAK

Tekmovanja radijsko vodenih avtomobilskih modelov dobivajo tudi v Sloveniji vse širši obseg, čeprav je ta vrsta modelarstva šele dobro zaživela in terja zato od vsakega nastopajočega večjo prizadevnost in delavnost. Modelarstvo radijsko vodenih avtomobilskih modelov je zaživelo v Ljubljanskem modelarskem klubu strokovno in tehniško tako dovršeno, da sega že v mednarodna merila.

Letošnji 16. september je dal na tekmovalni progi – na parkirnem prostoru ob vnozu dvorane TIVOLI – tudi že JUGOSLOVANSKEGA PRVAKA! PRIZNANI IN DOLGOLETNI MODELAR TER STROKOVNJAK IN DELOVNI ČLAN LJUDSKE TEHNIKE PETER BURKELJC iz Most si je pridobil pokal državnega prvaka, priznanje in praktično darilo! MOŠČAN JE TOREJ DRŽAVNI PRVAK ZA LETO 1972 Z RADIJSKO VODENIMI AVTOMOBILSKIMI MODELI. 2. mesto je osvojil Karli Gnidica, 3. mesto pa Peter Kovačič, oba člana Ljubljanskega modelarskega kluba.

Naslednjega dne, 17. septembra je bilo v Ljubljani tudi mednarodno tekmovanje radijsko vodenih avtomobilskih modelov. Svojo lanskoletno zmago je ponovil Herbert Mertellanz iz Gradca (Avstrija) in znova osvojil prvo mesto, 2. mesto je prepričljivo zasedel Ljubljanski modelar dolgoletni aktivist

Ljudske tehnike, Moščan Franci Kavčič, na 3. mesto pa se je uvrstil tudi Moščan in državni prvak Peter Burkeljc.

Pokroviteljstvo nad tekmovalni je prevzelo združeno pod-

jetje Iskra. Praktične nagrade pa so prispevala podjetja, med katerimi sta Saturnus in Državna založba Slovenije vredna še posebej pohvale in tudi zgled drugim.

Tekmovalje je uspelo med gledalci pa je tudi vse več prijateljev te vrste tehniške dejavnosti.

Uspešnim tekmovalcem – Moščanom iskreno čestitamo.
BOŠTJAN NOVŠAK

Finalno tekmovalje za naziv državnega prvaka v radijsko vodenih avtomobilskih modelov je bilo v športnem parku Tivoli. Na posnetku je Peter Burkeljc med tekmovaljem.

Z obiska pri zamejskih Slovencih: Eden od vodilnih koroških partizanov Karel Prušnik – Gašper v prijetnem pogovoru s prosvetno delegacijo dveh ljubljanskih občin (Siska in Moste-Polje)

Z OBISKA PRI ZAMEJSKIH SLOVENCIH

Poglabljeno prijateljstvo

Ravnatelj osnovnih šol iz dveh ljubljanskih občin, moščanske in šišenske, se že nekaj let srečujemo s sovrstniki iz beograjske občine Čukarica. Zaradi prijateljskega sodelovanja in v prid delu, ki ga opravljamo. Lani smo bili gostje. Skupaj smo prepotovali Pomoravje in Kosmet, doživljali tamkajšnje preteklost in od blizu spoznavali sijajno kulturno dediščino srednjeveške Srbije. Letos smo bili gostitelji, zadolženi, da se v mejah možnosti oddolžimo za tisto, kar so nam pripravili beograjski prijatelji. Naloge smo se lotili tako, da smo jim skušali prikazati osnovne značilnosti slovenske preteklosti, ne primerljive in ne tako sijajne, toda polne zgovornega pričevanja zoper omahljive zagovornike svobode.

Pot nas je vodila čez mejo, na avstrijsko Koroško, ki hrani najstarejše spomenike Slovenske, pa tudi južnoslovenske politične zgodovine. Bili smo v celovškem deželnem muzeju. V njem je shranjen knežji kamen, prestol karantanskih knezov, pravzaprav kos rimskega stebra. Nekoč je stal na Krnskem gradu, kjer so naši predniki svobodno volili in po posebnem obredu umeščali svoje kneze. V prejšnjem stoletju so ga spravili v muzej, verjetno ne za to, da bi ga ohranili, temveč zato, da ne bi bil preveč na očeh. Na Gosposvetskem polju smo videli Krnski grad, državno središče in Gospo Sveto, cerkveno središče stare Karantanije. Spomnili smo se njenega propada sredi 8. stoletja, toda tudi trdoživost nje civilizacije, njenega obreda umeščanja knezov, ki so ga nemški prišleki priznavali vse do 1414 leta. Na to spominja vojvodski stol, še danes ohranjen na svojem prvotnem mestu severno od Gospe Svete.

V podložno Karantanijo je pritiskal nemški živelj in domače prebivalstvo odpravil na jug. Pred 200 leti se je nacionalna meja premaknila od Donave na severno obrobje Celovške kotline, pred 100 leti se je približevala Dravi. Videli smo: sedaj se

približujejo Karavankam. Djekše še vztrajajo, a težko, težje, kot si običajno mislimo. Slovenskih napisov nismo našli, našli pa smo slovenska imena, označena v potujoči obliki. Slovenska gimnazija v Celovcu gostuje v tujih prostorih, bori se za svoje poslopje, za to, da bi njenim maturantom priznali diplomo, če bi jo dobili na ljubljanski univerzi.

Boj koroških Slovencev je težak, vendar žilav, približno takšen, kakršen je bil med narodnoosvobodilnim bojem. O tem nam je pripovedoval Karel Prušnik – Gašper na grobu padlih partizanov v Velikovcu. Hvaležni Korošci so jim postavili lep spomenik. Danes je samo še

senca tega, kar je bil. Oskrunilo ga je divjanje prenapetežev, zagriženih nasprotnikov vsega slovenskega na Koroškem.

V Ljubljano smo se vrnili prek Pontebe, Krnina, Gorice in Trsta. Zato, da smo obiskali zahodno mejo slovenskega sveta. Vredna je pozornosti, saj je še danes tam, kjer je bila pred 1000 in več leti.

Na koncu smo se pogovorili. Sodelovala sta tudi oba župana Polde Maček in Danilo Zbrizaj, razen njiju še predstavniki zavoda za šolstvo. Razgovor je tekkel sproščeno in prijateljsko, k čemu so prav gotovo prispevala nas skupni cilji, da ustvarimo bogatejšo socialistično samoupravno družbo in gojimo v boju skovano bratstvo in enotnost vseh delovnih ljudi Jugoslavije in naših dveh občin.

JAZ

Gostinsko podjetje **Figorec** Ljubljana

Obiščite nas in postregli vam bomo z domačimi specialitetami in pristnimi bizeljskimi vini.

Gostilna »KRPAN«, Ob Ljubljani 24

Bratstvo, skovano v skupnem boju

(Nadaljevanje s 1. strani)

proti ljudski režim stare Jugoslavije po fašističnem vzoru v njej postavil koncentracijsko taborišče. Mnogo komunistov in antifašistov iz vse Jugoslavije, torej tudi iz Slovenije je trpelo v tem taborišču, med njimi tudi dve tovarišici iz naše občine – predvojni članici komunistične partije Angela Očep in Pepca Kardelj. Protijudski režim je mislil, da bo z izolacijo komunistov in antifašistov v Bileči obglavil komunistično partijo in napredno demokratično gibanje v Jugoslaviji. Vendar je dosegel nasprotno: združil in mobiliziral je demokratične sile, spodbudil boj proti fašizmu in proti samemu sebi. Interniranci niso bili sami. Za njimi je stala vsa jugoslovanska in slovenska demokratična javnost, tudi vi, občani vašega mesta, ki ste naredili vse, da bi bilo olajšano trpljenje internirancev. Z njimi ste bili v stikih in jim omogočali zveze z zunanjim svetom

ob velikih dogodkih in pripravah naše partije ter demokratičnih sil za narodnoosvobodilni boj.

Ob aretacijah in deportacijah internirancev v Bilečo je prišlo v Ljubljani in v naši občini do večjih demonstracij in fizičnih obračunov z ljubljansko policijo. Ti dogodki so nam ostali v spominu in so del zgodovine delavskega gibanja, Komunistične partije in vseh demokratičnih sil. To množično revolucionarno gibanje je imelo v naši občini plodna tla in se je izkazalo takoj leta 1941, saj je bila v naši občini ustanovljena prva partizanska četa v Sloveniji. Ta četa se je pridružila revolucionarnemu viharju vse Jugoslavije, iz vašega kraja pa je skoz ta vihar zadonela priljubljena pesem Bilečanka, pesem, ki je spremeljala naše borbe v narodnoosvobodilnem boju, pesem, na katero smo vsi ponosni.

Veliko skupnega imamo iz obdobja predvojnega revolucionarnega in narodnoosvobodilnega boja pod vodstvom naše

Na tej osnovi in v skupnih ciljih predlagam, tovariši predsednik, tovariši odborniki in občani občine Bileča, da zasnujemo naše delo in sodelovanje.

Dovolite mi, da vam v imenu skupščine občine Ljubljana Moste-Polje in v imenu naše delegacije čestitam k vašemu prazniku osvoboditve in zaželimo veliko uspehov v vašem nadaljnjem delu v dobro občine in vaših občanov.

V znak prijateljstva Vam izročam kip ILEGALCA, ki simbolizira boj Ljubljane med narodnoosvobodilnim bojem in ki vam naj ostane v spomin na dan, ko smo podpisali sporazum o prijateljstvu in sodelovanju med nami.

partije. Združujejo pa nas skupni boj in prizadevanja za izgradnjo socializma in socialističnih družbenih odnosov, združujejo nas skupni cilji, da ustvarimo bogatejšo socialistično samoupravno družbo in gojimo v boju skovano bratstvo in enotnost vseh delovnih ljudi Jugoslavije in naših dveh občin.